

"دیلاتاسیون" و "کورتاژ" یا همان D&C عمل کوچکی است که برای تشخیص یا درمان بسیاری از بیماری‌های هابی که باعث خون ریزی‌های غیر طبیعی رحم میشوند به کار می‌روند.

"دیلاتاسیون" به معنی باز کردن دهانه رحم برای پهن تر یا گشادتر کردن آن و "کورتاژ" به معنی تراشیدن یا برداشتن نمونه‌ای از اندومتر یا بافت درونی رحم برای معاینه‌های بعدی است. علل متعددی در ایجاد خونریزی‌های غیر طبیعی زنان دخیل هستند از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد :

*عدم تعادل هورمونی

*پولیپ‌های اندومتر

*فیبروم‌های رحمی (تومورهای خوش خیم رحم)

*هیپرپلازی اندومتر (رشد بیش از حد لایه داخلی رحم)

*تومورهای بدخیم رحمی

*سقط جنین

در هرگونه خونریزی غیرطبیعی باید بیمار از نظر علل فو کاملاً مورد بررسی قرار بگیرد. به طور طبیعی خانم‌ها در طول دوره باروری خود (۱۲-۱۳ سالگی تا ۵۰-۵۵ سالگی) هرماه دچار خونریزی میشوند که این خونریزی طبیعی دوره ای، تحت عنوان قاعدگی یا عادت ماهیانه نامیده میشود.

قاعدگی یا عادت ماهیانه خانم‌ها در مواقع ریزش لایه داخلی یا سطحی رحم (اندومتر) می‌باشد، که در فواصل منظم از شروع اولین عادت ماهیانه (منارک) تا زمان یائسگی (منوپوز) ادامه دارد. این خونریزی طبیعی و فیزیولوژیک در طول دوره باروری تقریباً ۴۰ تا ۵۰ بار تکرار میشود. در هر دوره قاعدگی قسمت اعظم لایه سطحی رحم ریزش کرده و مجدداً بدون هیچ‌گونه تغییری ساخته میشود.

در سنین باروری، هرماه میزان ۲ هورمون زنانه به نام استروژن و پروژسترون تغییر میکند و این تغییر باعث بروز خون ریزی قاعدگی میشود. این هورمون‌ها در تخمدان‌ها ترشح و بدن یک خانم را برای بارداری آماده میکنند. استروژن در دوره قاعدگی و پروژسترون باعث میشود لایه داخلی آن فرو بریزد.

ریزش لایه داخلی رحم در هرماه باعث عادت ماهیانه میشود عمل دیلاتاسیون و کوتاژ معمولاً بدون مشکل انجام میشود و بهبود قاعدگی پس از آن معمولاً به سرعت در مدت کوتاهی رخ می‌دهد.

این کار به چه عللی انجام می‌شود؟

دیلاتاسیون و کوتاژ ممکن است برای کشف و شناسایی دلایل خون ریزی غیرطبیعی انجام شود. طی این عمل نمونه‌ای از بافت رحم برداشته و در آزمایشگاه زیر میکروسکوپ بررسی میشود تا مشخص شود آیا سلول غیرطبیعی وجود دارد یا نه.

این عمل همچنین وئتی خانمی دچار سقط شده باشد هم انجام میشود و در صورتی که باقیمانده محصولات بارداری در رحم باشد ، با کورتاژ و دیلاتاسیون خارج میشوند. این کار بسیار مهم است زیرا ماندن بافت ممکن است باعث عفونت یا خون ریزی زیاد شود.

آیا این شیوه تشخیصی خطر دارد؟

خطرها و عوارض D&C معمولاً نادر است اما ممکن است شامل خون ریزی ، عفونت یا پارگی دیواره رحم با وسیله باریکی باشد که درون رحم فرستاده میشود. اگر پارگی رخ دهد ، اندامهای مجاور هم آسیب میبینند و جراحی افی لازم خواهد بود ، بنابراین اگر پس از کورتاژ نشانه هایی چون خون ریزی شدید از واژن ، تب درد شکم و ترشحات بدبو از واژن داشتید ، فوراً به پزشک مراجعه کنید.

برای انجام این عمل بیمار در اتاق عمل دوی تخت پنیکولوژی قرار گرفته و بعد از بی هوشی یا بی حسی نخاعی ، در شرایط کاملاً استریل ، ابتدا معاینه لگن صورت میگیرد ، سپس سرویکس یا دهانه رحم باز میشود ، سپس با استفاده از کورت تر (ابزاری برای باز کردن دهانه رحم) ، از تمام جهت های رحم نسوج تراشیده شده و جهت پاتولوژی ارسال میشود.

در موارد نادر بعد از دیلاتاسیون و کورتاژ ممکن است زخم یا چسبندگی ایجاد شود. این حالت که به نام " نشانگان آشرمن " خوانده میشود، می تواند باعث ناباروری و تغییراتی در جریان قاعدگی شود. در بسیاری از زنان این نشانگان با جراحی به طور موفقیت آمیز درمان میشود. اگر بعد از عمل دیلاتاسیون و کورتاژ متوجه تغییراتی در قاعدگی خود شدید، حتماً به پزشک خود اطلاع دهید.

چه مدت طول میکشد تا بهبود حاصل شود و چه مراقبت هایی لازم است ؟

عمل دیلاتاسیون کورتاژ مدت زیادی طول نمیکشد و بیمار می تواند بعد از چند ساعت به خانه برگردد. ممکن است به مدت یک تا ۱۰ روز برای انجام کارهای روزمره به کمک نیاز داشته باشید. اگر بیهوشی عمومی انجام شده ، گاهی کمی تهوع و استفراغ یا احساس خواب آلودگی و ضعف برای مدت کوتاهی او را آزار می دهد . دل پیچه های خفیف و خلط خونی یا کمی خون ریزی از گلو هم از عوارض بعد از این عمل است.

بعد از دیلاتاسیون و کورتاژ یک لایه دیگر در رحم رشد میکند. ممکن است قاعدگی در زمان مشخصی که همیشه اتفاق می افتاد ، رخ ندهد و کمی عقب بیوفتد. نکته دیگر اینکه به دلیل بازتر شده دهانه رحم ؛ باکتری ها می توانند به راحتی داخل رحم شوند و این باعث عفونت می شود. بهتر است در مورد شروع رابطه زناشویی یا استفاده از تامپون از پزشک خود سوال کنید.

بعد از اتمام این عمل و بازگشت نتایج نمونه برداری از آزمایشگاه ، پزشک در مورد ادامه روند درمانی با شما صحبت خواهد کرد.

تکنیک انجام دیلاتاسیون و کورتاژ چیست ؟

کورتاژ می تواند درمان سریعی برای کنترل خونریزی نیز باشد و همچنین با بررسی نمونه تهیه شده از نظر پاتولوژی ، شرایط هورمونی و وضعیت بافت اندومتر برای تیم پزشکی مشخص میشود.

خطر هیپرپلازی و تومورهای بدخیم در زنان زیر ۳۵ سال، پایین است ولی خانم‌ها در سنین قبل از یائسگی (منوپوز) در خطر بیشتری قرار دارند.

در مواردی که ۱۲ ماه بعد از قطع دائمی قاعدگی (یائسگی) فرد دچار خونریزی شود (خونریزی بعد از یائسگی) برای تشخیص و درمان احتیاج به کورتاژ تشخیصی می‌باشد. پزشک ممکن است در صورت لزوم، قبل از جراحی دهانه رحم را کمی بازتر کند و برای این کار وسیله باریکی داخل دهانه رحم قرار می‌دهد تا چند ساعت در آنجا باقی بماند. این وسیله مایع را از دهانه رحم جذب می‌کند و باعث می‌شود سرویکس یا همان دهانه رحم ورم کند و کمی گشادتر شود، راه دیگر باز کردن دهانه رحم، تجویز دارو است.

D%C معمولاً تحت بیهوشی عمومی انجام میشود ولی از طریق بی حسی موضعی، نخاعی و اپیدورال نیز ممکن است انجام شود. می‌توانید در مورد نوع بیهوشی عمومی با پزشک تصمیم‌گیری و صحبت کنید. بیمار با بیهوشی معمولی در مدت عمل بیدار نمیشود. بیهوشی از طریق تزریق وریدی دارو یا به وسیله ماسک بیهوشی انجام میشود اما در بیهوشی موضعی، اطراف سرویکس با دارو بی حس میشود و بیمار در طول عمل بیدار است.

طی عمل هم به همان روشی که برای معاینه‌های معمولی زنانه روی تخت معاینه قرار می‌گیرد، دراز میکشد تا داخل واژن دیده شود. دهانه رحم به آرامی باز و نمونه بافتی با کوتر یا ساکشن از درون رحم برداشته میشود و آنرا برای معاینه‌های بیشتر به آزمایشگاه می‌فرستند.